

בס"ד, א' טבת התשפ"ו

זבחים צ"ח – המשך לימוד דיני קדשים בהיקש, דיני חציצה וכללי חלוקת בשר לכהנים

שאלות:

1. יעקב הפריש קרבן חדש לשלמים במקום הקרבן שאבד, אחרי שנמצא הקרבן המקורי, האם החדש נחשב נותר?

לימוד דיני קדשים נוספים בהיקש "זאת התורה"

הגמרא ממשיכה את לימוד הדינים המשותפים לכל הקרבנות מהפסוק המקיש אותם: "זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים".

- לימוד מחטאת (בליעה): כמו שחטאת מקדשת בבלוע (שדבר שנוגע בה יקדש), גם כל הקרבנות מקדשות בבליעה.
 - לימוד מאשם (וולדות): כמו שאשם (שהוא תמיד זכר) שפיר ושליא לא קדושים בו, גם כל הקרבנות שפיר ושליא לא קדושים בהם. התנא בברייתא סובר שוולדות קדשים קדושים רק בלידתם, ולא במעי אימם (כמו שהגמרא לומדת במסכת בכורות מפסוק שהם קדושים). וכן שדנים דבר שאפשר משאי אפשר (נקבות מזכרים).
 - לימוד ממילואים (נותר של בעלי חיים): כמו שבמלואים מותריהן בשריפה (הבשר שנותר מהקורבן שלא נאכל בזמן) ובמילואים בעלי חיים לא היו בכלל מותריהן, כי זה קרבן ציבור ובפועל לא הפרישו לאחריות וגם לא נאבד הקרבן. ככה גם כל הקרבנות מותריהן בשריפה ולא בעלי חיים במותריהן. (כלומר, כשאדם מפריש קרבן נוסף לביטוח שאם יאבד הקרבן הראשון הוא יתכפר בשני, נותר כזה הוא לא בשריפה).
 - לימוד משלמים (פיגול): כמו ששלמים מתפגלין (פוסלים את הקרבן במחשבה שלא כהלכה) ומפגלין (גורמים לנסכים להיפסל בגלל הקרבן), גם כל הקדשים מפגלין ומתפגלין.
2. יהושע עשה לעצמו חרב מעצם שנשארה מקרבן, זה מותר?

דרשת רבי עקיבא מהיקש הקדשים

בברייתא ששונה משמו של רבי עקיבא מובאת דרשה שונה על ההיקש שראינו בפסוק:

- לימוד ממנחה: כמו שמנחה מתקדשת בבלוע (כי הפסוק במנחות גם אומר "כל אשר יגע בהם יקדש"), גם כל הקרבנות מתקדשות בבלוע. הגמרא מסבירה מדוע צריך לומר את הדין של בליעת קודש גם במנחה וגם בחטאת: כי אם היה נלמד רק במנחה (שהיא רכה), היינו אומרים שהיא נבלעת בקלות, אבל חטאת (שהיא בשר עבה) אולי לא נבלעת. ואם נלמד רק מחטאת (שהיא עבה ובעלת שומן, שכשנוגעת בבשר שדומה לה היא מחלחלת אליו), אבל מנחה אולי לא מחלחלת למנחה דומה.
 - לימוד מחטאת: כמו שחטאת לא באה אלא מן החולין, ביום, ובידו הימנית, ככה גם כל הקדשים לא באים אלא מן החולין ביום ובידו הימנית.
- רב חסדא** לומד שחטאת באה דווקא מחולין, מהפסוק "**והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו**" – משלו (חולין), לא משל ציבור ולא משל מעשר שני.

לגבי לימוד הדינים "ביום" ו"ידו הימנית": הגמרא אומרת שהמקורות לדינים האלו באמת מיותרים כאן כי יש מקור אחר והובאו דרך אגב. לחילופין, רק את הלימוד של ידו הימנית כן היינו צריכים ללמוד מכאן כי הברייתא סוברת שבחלק מהקורבנות שלומדים כאן מן ההיקש נאמר רק **כהונה** ולא נאמרה המילה **אצבע**, ואלמלא ההיקש לא היינו יודעים שצריך שם יד ימין. (כי הברייתא כדעת **רבי שמעון** שכשנאמר רק כהונה זה לא אומר בהכרח יד ימין)

◦ לימוד **מאשם** (עצמות): כמו שאשם עצמותיו מותרות להשתמש בהן, כי בעצמות אין דין נותר, גם כל הקרבנות עצמותיהם מותרות.

3. דם קרבן חטאת הותז על חליפת הסערה של ראם שהיא דוחה נוזלים האם חייבים לכבס אותה?

הגמרא מביאה שני דינים ש**רבא** הסתפק לגביהם:

◦ **רבא** אומר שפשוט לו: ששני דמים של שני קורבנות שונים ניתזו על הבגד; דם חטאת קודם למטה (נספג בבגד) ודם עולה מעליו – טעון כיבוס. והוא מסתפק מה הדין אם דם עולה למטה ודם חטאת למעלה? האם חובת הכיבוס היא משום נוגע (ואז הוא חייב, כי החטאת נוגעת) או משום בלוע (ואז הוא פטור, כי הבגד כבר התמלא מדם העולה)?
רבא הכריע שהם לא טעונין כיבוס (כי הדין הוא משום בלוע).

◦ **רבא** גם אומר שפשוט לו שדם על בגד טמא שמטבילים אותו לטהר אותו – חוצץ (פוסל את הטבילה), אבל אם הוא של טבח הוא לא חוצץ (חציצה תלויה בהקפדה של הבעלים). באופן דומה, רבב (שומן) חוצץ, אבל אם הבגד של מוכר רבב הוא לא חוצץ.
רבא מסתפק מה הדין כשיש על בגדו גם דם וגם רבב, והוא גם טבח וגם מוכר רבב? האם כששני הדברים ביחד נמצאים הוא מקפיד וזה חוצץ, או אולי גם על שני דברים ביחד הוא לא מקפיד? והשאלה נשארה ללא פתרון – **בתיקו**.

4. בארי טבל מטומאתו האם הוא רשאי לקבל שוק מקרבן שלמים בשביל לאכול בערב?

המאכלים בקודשים: חלוקת בשר ועורות (משנה)

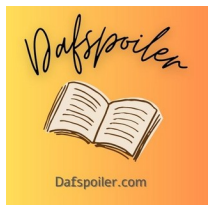
המשנה בפרק החדש אומרת כללים לגבי כהנים שלא יכולים לבצע עבודה במקדש האם הם זכאים לחלק בקרבנות:

◦ **טבול יום** (שטבל ועדיין לא העריבה השמש) ו**מחוסר כיפורים** (שעדיין לא הביא את קרבנו) – לא חולקים בקדשים (כי כרגע אסור להם לאכול קדשים) וזה אפילו בשביל לאכול אותם אחרי הערב שמשם או הבאת קרבנם.

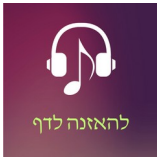
◦ **אונן** (שמת לו קרוב) – יכול לגעת בבשר (כי הוא לא טמא), אבל הוא לא מקריב והוא לא חולק כדי לאכול אחרי הערב. אבל,

◦ **בעלי מומין** (עוברים וקבועים) – חולקים ואוכלים, אבל לא מקריבים.

◦ הכלל הוא: שכל מי שלא ראוי לעבודה – לא חולק בבשר, וכל מי שלא חולק בבשר – לא חולק גם בעורות. ואפילו כהן שהיה טמא בשעת זריקת הדמים וטהור בשעת הקטר חלבים – לא חולק בבשר. כי הפסוק אומר לגבי זבח שלמים: "**המקריב את דם השלמים... לו**

הדף לע"נ
אמו"ר שלמה חיים משה ב"ר שמואל מנחם הכ"מ
גלב"ע י"א כסלו התשפ"ו

תְּהִיָּה שׁוֹק הַיָּמִין לְמִנָּה, מכאן לומדים שרק מי שראוי להקריב את הדם (הכוונה לזרוק את הדם) חולק בבשר.